

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-946/23-M

Název	Základní škola Mohelnice, Vodní 27
Sídlo	Vodní 27, 789 85 Mohelnice
E-mail	zs.vodni@zsm.cz
IČO	00 852 937
Identifikátor	600 147 916
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Mgr. Miroslav Hloušek
Zřizovatel	město Mohelnice
Místo inspekční činnosti	Vodní 27, 789 85 Mohelnice
Inspekční činnost na místě	5. – 8. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnosti podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a zájmové vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušných školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Mohelnice, Vodní 27 (dále škola, subjekt) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

K termínu inspekční činnosti bylo ve škole vzděláváno celkem 563 žáků. Z celkového počtu 89 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo 27 žáků vzděláváno ve třech třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Škola organizovala zájmové vzdělávání pro 210 účastníků v sedmi odděleních školní družiny a pro 333 účastníků školního klubu s ranním i odpoledním provozem. Stravování žáků bylo zajištěno ve vlastní školní jídelně.

Informace o své činnosti subjekt prezentuje ve výročních zprávách o činnosti školy, na webových stránkách (www.zsm.cz) a také v příspěvcích vydávaného školního časopisu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Organizační struktura subjektu je ředitelem školy nastavena tak, aby jednotlivé úkony spojené s průběhem vzdělávacího procesu a jeho evaluací byly přístupné všem pracovníkům školy. Kompetence vedení školy jsou jasně definovány organizační strukturou, vedoucí pracovníci při zajišťování chodu školy, koordinaci a řízení pedagogických procesů úzce spolupracují. Jejich otevřený přístup k účastníkům vzdělávání přispívá k efektivní pracovní atmosféře, podporována je společná diskuse o vzdělávacích záměrech školy i o kvalitě využívaných pedagogických strategií při vzdělávání. Účelně nastavený systém řízení vychází z dlouhodobého i operativního plánování. Je založen na každodenním úzkém kontaktu vedení školy s jednotlivými pedagogy i efektivním přenosu informací a vychází ze závěrů jednání pedagogické rady i metodických orgánů. Vede k naplňování cílů vzdělávání obsažených ve školních vzdělávacích programech pro základní a zájmové vzdělávání. Důraz je kladen na rozvoj funkčních gramotností žáků, podporu environmentální výchovy, vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření i rozvoj nadání a talentu žáků.

K realizaci koncepčních záměrů napomáhá součinnost pedagogického sboru. Ředitel školy nastavil funkční systém péče o začínající učitele či učitele s kratší pedagogickou praxí činností uvádějícího učitele, konzultacemi s vyučujícími a vedením školy. Systematicky jsou podporovány vzájemné hospítace všech pedagogů směřující k průběžné výměně zkušeností a námětů ke zkvalitňování průběhu vzdělávání. Zpětnou vazbu poskytuje pedagogům také vedení školy a pracovníci školního poradenského pracoviště prostřednictvím své hospitační činnosti. Podporováno je další vzdělávání pedagogických pracovníků, které pozitivně přispívá ke zkvalitňování vzdělávacího procesu. Absolvované vzdělávací akce a semináře byly v hodnoceném období zaměřeny zejména na oblasti profilace školy.

Materiální podmínky směřující ke zkvalitňování podmínek pro vzdělávání a úspěšnému naplňování školních vzdělávacích programů jsou neustále zlepšovány. Škola je aktivní při hledání mimorozpočtových zdrojů, zejména při získávání finančních prostředků z rozvojových programů a prostředků Evropské unie. Tato skutečnost se pozitivně odráží v dostatečném množství didaktické techniky, pravidelné modernizaci učebních pomůcek, mimo jiné v odborných učebnách, úpravách sportovišť, venkovní učebny a školní zahrady i školní jídelny.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem všech hodnocených vyučovacích hodin byla příjemná pracovní atmosféra. Vzájemná vstřícnost a respekt podporovaly otevřenou komunikaci mezi učiteli a žáky, což pozitivně ovlivňovalo průběh vzdělávání. Učitelé se nedopouštěli komunikačních chyb a žáci neměli obavu vyjádřit svůj vlastní názor. Na prvním stupni byla zařazována i přirozená diskuse. V hodnocených vyučovacích hodinách nebyly zaznamenány žádné negativní postoje žáků. Efektivně byly průběžně rozvíjeny klíčové kompetence a funkční gramotnosti žáků.

Průběh výuky byl dynamický bez časových prodlev, avšak s respektováním pracovního tempa žáků. Po odborné stránce byl vzdělávací obsah prezentován správně, odpovídal učebním osnovám realizovaného školního vzdělávacího programu a byl aktualizován v souladu se současnými odbornými poznatky. Výuka byla založena převážně na uplatňování tradičních pedagogických postupů. Zpravidla převažovala frontální výuka s metodicky vhodně vedeným rozhovorem, kombinovaným ve velké míře s účinnou samostatnou prací žáků. V průběhu řízeného rozhovoru nebo neformální diskuse měli žáci dostatek prostoru k prezentaci svých názorů a věcné argumentaci, k aplikaci získaných teoretických poznatků při řešení konkrétních úkolů. Pedagogové ověřovali porozumění zadaným úkolům a předávaným informacím, účelně pracovali s chybou. Někteří učitelé efektivně volili i aktivity ve skupinách a dvojicích, které podporovaly rozvoj kompetence k učení, osobnostní i sociální, zároveň také vytvářely dostatečný prostor pro rozvoj komunikativní kompetence a jazykové gramotnosti žáků.

Názornost výuky byla efektivně podporována didaktickými pomůckami i technikou využitou zejména učiteli, v omezené míře však byla zařazena práce žáků s různými informačními zdroji. Metody kritického myšlení, jako např. myšlenková mapa, vyhledávání a porovnávání informací z různých zdrojů, či základy jednoduché argumentace se v hodnocených vyučovacích hodinách vyskytly výjimečně. Vyučující však vhodně využívali ve výuce mezipředmětové vztahy, uváděli příklady aplikace vzdělávacího obsahu v reálných životních situacích a zdařile pomáhali žákům pochopit vzdělávací obsah v širších souvislostech. Žáci ve vyučování pracovali převážně na úkolech se stejnou mírou obtížnosti, nadaným žákům byly zřídka vytvářeny další vhodné příležitosti pro jejich rozvoj. Rozdělení rolí mezi asistentkami pedagoga a vyučujícími bylo většinou patrné, asistentky pedagoga se podílely na vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními a současně přispívaly k přímému pedagogickému působení na ostatní žáky.

V úvodu či průběhu vyučovacích hodin učitelé stanovili cíl vyučovací hodiny tak, že byl vždy žákům zřejmý. Učitelé podněcovali žáky v jejich práci s využitím převážně pozitivního hodnocení. Jen výjimečně však při tom byla žákům poskytnuta formativní zpětná vazba směřující je k dalšímu učení a reflektující individuální pokrok žáka. Jako motivační a zpětnovazebný prvek bylo naopak na prvním stupni využíváno sebehodnocení, s menší intenzitou také vzájemné hodnocení žáků. V závěrech vyučovacích hodin druhého stupně základní školy chyběl odpovídající prostor k sebereflexi ve vztahu k vlastním výsledkům vzdělávání prostřednictvím sebehodnocení a vzájemného hodnocení. V některých případech bylo shrnutí vzdělávacího obsahu a zhodnocení práce žáků spíše formální. Průběžná zpětná vazba poskytovaná žákům vycházela převážně z okamžitého hodnocení jejich projevů a výsledků.

Ve sledované výuce ve třídách zřízených podle §16 odst. 9 školského zákona učitelé využívali didakticky zacílené metody a formy, při nichž kladli důraz na individuální přístup k žákům, vedli je k upevňování vědomostí, vhodně zařazovali problémové úkoly a vytvářeli

jim vhodné příležitosti k samostatnému plnění zadaných úkolů. Vyučování bylo intenzivně zaměřeno na rozvoj čtenářské, matematické, přírodovědné i počítačové gramotnosti. Učitelé využívali poutavé didaktické pomůcky, knihy a encyklopedie, výuku obohacovali využíváním multimediální techniky. Smysluplně byly diferencovány požadavky a zadávány úkoly podle potřeb a schopností jednotlivých žáků, efektivně byli do výuky zapojeni asistenti pedagoga. V menší míře bylo uplatňováno motivující průběžné hodnocení, formativní hodnocení s cílem formovat a posilovat sebereflexi žáků.

Zájmové vzdělávání vhodně navazuje na školní vzdělávací program základního vzdělávání a je nedílnou součástí vzdělávací strategie školy. Vzdělávání bylo dobře organizačně promyšleno a realizováno, dostatečný prostor byl věnován spontánním činnostem. Účastníci měli dostatek prostoru a vhodné vzdělávací nabídky pro rozvoj tvořivosti. Řízené činnosti vykazovaly znaky prožitkového učení, převládaly hravější formy práce, činnost byla pestrá a vždy bylo zřejmé, že je uplatňován individuální přístup k účastníkům. Patrná byla snaha naučit žáky nenásilnou formou efektivně využívat volný čas k sebepoznávání, čerpání nových zkušeností a vědomostí, ale i k potřebné relaxaci a odpočinku. Během práce dostávali žáci prostor pro komunikaci a pro utváření vzájemných vztahů a vytváření přátelského prostředí i mezi žáky různých tříd. Vychovatelky dbaly na vzájemnou toleranci, dodržování pravidel slušného chování, vzájemnou spolupráci a ohleduplnost. Ve školní družině, ale i ve školním klubu převládalo vstřícné klima založené na prohlubování přátelských vztahů, čímž bylo eliminováno případné nežádoucí chování účastníků zájmového vzdělávání. Ze strany vychovatelek byly podporovány zejména sociální, personální a komunikační dovednosti. Aktivity účastníků školního klubu byly zaměřeny směrem k jejich individuálním zájmům a dovednostem. Výsledky činností žáků byly průběžně hodnoceny pochvalou, která účinně motivovala k dalšímu vzdělávání. Významným pozitivem byla podpora talentu a nadání žáků v zájmových útvech. Škola nabízí všem žákům pestrou a velmi četnou nabídku zájmových útvarů i aktivit se zaměřením např. na sport, rozvoj čtenářské a jazykové gramotnosti, hudební a pěvecké dovednosti ve školním sboru, kapele a skupinové výuce hry na kytaru a ukulele. Využívané výchovně vzdělávací strategie a rozmanitost nabízených aktivit podporují rozvoj klíčových kompetencí účastníků zájmového vzdělávání.

Vzdělávací proces ve škole je doplňován mimo jiné organizací výletů, exkurzí, besed, kulturních akcí či sportovních kurzů, rozvoj jazykové gramotnosti žáků je podporován také každoročním jazykovým kurzem. Organizovány jsou aktivity v oblasti primární prevence, jejichž součástí je i problematika výchovy ke zdravému životnímu stylu. Tyto akce jsou zacíleny na všechny žáky bez rozdílu a posilují jejich občanské a sociální kompetence. Rozvoj nadání a talentu žáků je umožněn prostřednictvím realizace zájmového vzdělávání a širokou nabídkou zájmových útvarů se sportovním i uměleckým zaměřením. Intenzivně je rozvíjena spolupráce s okolními mateřskými, základními, středními školami, školskými poradenskými pracovišti i organizacemi v oblasti primární prevence. S cílem zlepšovat úroveň poskytovaného vzdělávání škola také průběžně realizuje a následně vyhodnocuje dotazníková šetření mezi žáky a jejich zákonnými zástupci. Žáci školy mají možnost podílet se na chodu školy prostřednictvím žakovské rady.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má vytvořený funkční systém práce v oblasti výsledků vzdělávání žáků. K jejich zjišťování průběžně využívá především standardní interní evaluační nástroje, např. ústní zkoušení, písemné práce, testy apod. Jednotný přístup všech vyučujících k hodnocení průběžných výsledků vzdělávání umožňují jasně nastavená pravidla pro hodnocení výsledků

vzdělávání žáků. Ve vybraných vyučovacích předmětech jsou zařazovány písemné práce většího rozsahu. Škola zjišťuje úroveň znalostí vzdělávacího obsahu žáků také prostřednictvím školních srovnávacích testů, které jí umožňují objektivní srovnání jednotlivých tříd a poskytují ucelenou zpětnou vazbu o rozdílech a úrovni dosažených výsledků. Je tak možné porovnávat dosažené výsledky s očekávanými výstupy deklarovanými ve školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, hodnotit pokrok žáků v delším časovém horizontu a poskytovat vyučujícím zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. Vyučující dosažené výsledky analyzují, vyhodnocují a současně navrhnou opatření směřující k eliminaci nedostatků. Komplexně jsou výsledky vzdělávání žáků a tříd projednávány na jednáních metodických orgánů a pedagogické rady. Systém pravidelného zpětného vyhodnocování účinnosti přijímaných opatření je funkčně nastaven.

Škola identifikuje žáky ohrožené rizikem školního neúspěchu, kterým zajišťuje podporu formou doučování či individuálních nebo skupinových konzultací, a to i v rámci činnosti školního klubu. Pozitivní zpětnou vazbou pro školu je i úspěšnost žáků v soutěžích a olympiádách, do jejichž zapojení škola motivuje maximum počtu žáků s ohledem na jejich možnosti, zájmy, nadání i na jejich další profesní rozvoj. Cílená podpora žáků v účasti na těchto akcích pomáhá formovat a rozvíjet jejich osobnostní růst, nadání i vzdělávací předpoklady. Úspěchy žáků na krajské i celostátní úrovni svědčí o vysoké kvalitě vzdělávání. Celkové výsledky vzdělávání včetně účasti a umístění žáků v soutěžích, přehled aktivit a realizovaných projektů školy podporujících rozšiřování znalostí a dovedností žáků jsou prezentovány ve výročních zprávách o činnosti školy.

Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání průběžně informováni především prostřednictvím zápisů v elektronických žákovských knížkách, na třídních schůzkách nebo formou individuálních konzultací. Informace o úspěšnosti absolventů v dalším vzdělávání získává škola spíše neformálním způsobem od svých absolventů nebo jejich zákonných zástupců.

Ve škole dlouhodobě zajišťuje a poskytuje své služby školní poradenské pracoviště s jasně vymezenými kompetencemi všech členů rozšířené o působení školní speciální pedagožky a školní psycholožky v roli koordinátorky činnosti pracoviště. Škola tímto pracovištěm poskytuje metodickou podporu učitelům i asistentům pedagoga a vytváří tak podmínky pro včasnou a úspěšnou identifikaci rozmanitých potíží souvisejících se vzděláváním žáků. Jednotliví pracovníci školního poradenského pracoviště poskytují součinnost k realizaci podpůrných opatření ve všech třídách i odděleních školní družiny. Pravidelně se každý týden setkávají s učiteli, společně s asistenty pedagoga konzultují aktuální problematiku speciálních vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků a nastavují vzdělávací postupy v souladu s vydanými doporučeními ke vzdělávání. Na pedagogické radě komplexně hodnotí činnost školního poradenského pracoviště za uplynulé čtvrtletí, informují o uskutečněných preventivních opatřeních a realizovaných aktivitách. Vzniklé problémy byly neprodleně řešeny formou diskrétního individuálního pohovoru prostřednictvím třídního učitele či osloveného pedagoga školního poradenského pracoviště, následně i ve spolupráci s jejich zákonnými zástupci. Žáci se s důvěrou obracejí na vyučující, pracovníky školního poradenského pracoviště nebo anonymně využívají schránku důvěry v prostoru chodby školy. Rozmanitými aktivitami z programu primární prevence a jejich aplikací do vyučování škola přispívá k eliminaci projevů rizikového chování žáků a udržování příznivého školního klimatu.

Závěry

Vývoj školy

- Postupně byly zkvalitňovány materiální podmínky pro vzdělávání žáků a poskytování školských služeb.
- Rozšířil se počet členů školního poradenského pracoviště, do jeho činnosti byla intenzivně zapojena školní speciální pedagožka a školní psycholožka.

Silné stránky

- Řízení školy s důrazem na rozvíjení pozitivního klimatu, vstřícnou a klidnou komunikaci i vzájemnou informovanost mezi všemi účastníky vzdělávání vytváří podmínky pro účinné naplňování očekávaných výstupů školních vzdělávacích programů.
- Kvalitu poskytovaného vzdělávání pozitivně ovlivňuje příznivá pracovní atmosféra ve vyučovacích hodinách založená na otevřené vzájemné komunikaci mezi učiteli a žáky.
- Promyšlená a tematicky propojená činnost výchovně vzdělávacího procesu ve školní družině a školním klubu.
- Široká a pestrá nabídka zájmových útvarů vede k podpoře aktivního trávení volného času a předcházení zvýšeného výskytu rizikového chování.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V části hodnocených vyučovacích hodin převládala výuka bez častějšího využití diferenciací vzdělávacího obsahu. V malé míře byla zastoupena práce žáků s různými informačními zdroji podporující rozvoj jejich kritického myšlení
- V závěrech většiny hodnocených vyučovacích hodin na druhém stupni bylo zařazováno spíše formální zhodnocení vyučovací hodiny ze strany pedagoga. Žákům nebyl poskytován dostatečný prostor pro jejich zhodnocení vyučovací hodiny či sebehodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Důsledněji diferencovat vzdělávací činnosti žáků s ohledem na jejich individuální vzdělávací možnosti a potřeby. Identifikovat také žáky talentované v konkrétních vzdělávacích oblastech, zaměřit se na jejich rozvoj prostřednictvím vhodných výukových aktivit (např. obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů) a podpořit je tak v jejich odborném růstu.
- Vést žáky k většímu aktivnímu zapojení do výuky, k samostatnému objevování poznatků a kritickému myšlení. K posílení sociálního rozvoje a komunikačních kompetencí žáků uplatňovat ve výuce společně se sebehodnocením také vrstevnické hodnocení.
- Systematicky využívat závěrečné shrnutí učiva na konci vyučovací hodiny a provádět zhodnocení jejího průběhu tak, aby žáci obdrželi zpětnou informaci o dosažené úrovni poznání a jak své učení dále řídit.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Vodník“, č.j. ŠVP–0831/2022, schváleno 31. 8. 2022, s platností od 1. 9. 2022
2. Školní vzdělávací program pro třídy se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – příloha č. 1, schváleno 31. 8. 2022, s platností od 1. 9. 2022
3. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání (školní družinu, školní klub) – příloha č. 2, schváleno 31. 8. 2022, s platností od 1. 9. 2022
4. Školní řád, Základní škola Mohelnice, Vodní 27, č.j. ŠŘ-0210/2023, ze dne 10. 2. 2023
5. Vnitřní řád školní družiny, ze dne 29. 8. 2016
6. Vnitřní řád školního klubu, ze dne 27. 8. 2014
7. Řád školní jídelny, ze dne 1. 3. 2023
8. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení o Základní škole Mohelnice, Vodní 27, ze dne 2. 6. 2023
9. Složka: pedagogická rada, školní rok 2022/2023
10. Složka: zhodnocení práce asistenta pedagoga, školní rok 2022/2023
11. Složka: průběžné hodnocení tříd, školní rok 2022/2023
12. Školní matrika vedená k termínu inspekční činnosti (elektronická verze)
13. Přehled rozvrhů tříd, učitelů, školní rok 2022/2023
14. Plán činnosti na školní rok 2022/2023, ze dne 9. 9. 2022
15. Plán environmentální výchovy pro školní rok 2022/2023, ze dne 22. 9. 2023
16. Složka: hodnocení zájmových kroužků za 1. pololetí 2022/2023
17. Preventivní program školy, školní rok 2021/2022, zhodnocení ze dne 1. 9. 2022
18. Preventivní program školy, školní rok 2022/2023, plán ze dne 1. 9. 2022
19. Složka: plán náslechlů a hospitací, školní rok 2022/2023
20. Složka: záznam z hospitace, školní rok 2022/2023
21. Složka: předmětové sekce, školní rok 2022/2023
22. Plán práce jednotlivých členů školního poradenského pracoviště, školní rok 2022/2023
23. Hodnocení činnosti členů školního poradenského pracoviště, školní rok 2022/2023
24. Vyhodnocení dotazníkového šetření klima školy za uplynulá období k termínu inspekční činnosti.
25. Krizový plán školy, ze dne 1. 9. 2022
26. Strategie prevence školní neúspěšnosti žáků, ze dne 2. 1. 2023

27. Školní program proti šikanování, ze dne 1. 9. 2023
28. Výroční zprávy za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
29. Zápis z hospitací ve školní družině, školní rok 2022/23
30. Roční plány výchovně vzdělávací činnosti školní družiny a školního klubu pro školní rok 2022/2023 (nedatováno)
31. Inspekční zpráva, čj. ČŠIM-1537/16-M, ze dne 21. 12. 2016
32. Protokol o kontrole, čj. ČŠIM-1536/16-M, ze dne 21. 12. 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Kadaňková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu
Mgr. Iva Švecová, školní inspektorka
Mgr. Pavel Fridrich, školní inspektor
Mgr. Jitka Zavadilová, školní inspektorka
Mgr. Věra Krakovská, školní inspektorka
Bc. Zdeňka Krčková, školní inspektorka
RNDr. Dominik Dvořák, odborník na základní vzdělávání

V Olomouci 22. 6. 2023